

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

15. јануар 2019.

Напомене. Колоквијум траје 150 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 90 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овог папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ					Укупно поена	
Индекс година/број	Презиме и име					
/						
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	1	2	

ПИТАЊА

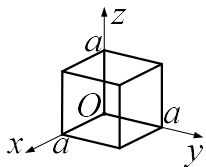
1. Полазећи од потпуног система диференцијалних једначина електростатичког поља и диференцијалне везе између вектора јачине електричног поља и електричног скалар-потенцијала, извести диференцијалну једначину коју задовољава електростатички потенцијал V у линеарној средини, у чијој су свакој тачки познати пермитивност ϵ и густина слободног наелектрисања ρ , ако је та средина (а) нехомогена и (б) хомогена.

(а)	(б)

2. (а) Написати потпуни систем Максвелових једначина у диференцијалном облику за стационарно струјно поље. (б) Да ли у домену $x, y, z \in [0, a]$, у ком нема извора, може постојати стационарно струјно поље, чији је вектор запреминске струје дат изразом $\mathbf{J} = J_0(xy\mathbf{i}_x + yz\mathbf{i}_y + xz\mathbf{i}_z)/a^2$, где су J_0 и a константе? Образложити одговор.

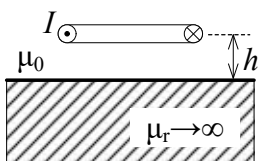
(а)	(б)

3. (а) У коцки од феромагнетика дужине странице a , приказаној на слици, познат је вектор магнетизације $M = M_0 \frac{(z-a)x^2}{a^3} \mathbf{i}_y$, где је M_0 константа. Коцка се налази у ваздуху. Одредити расподелу Амперових струја коцке.

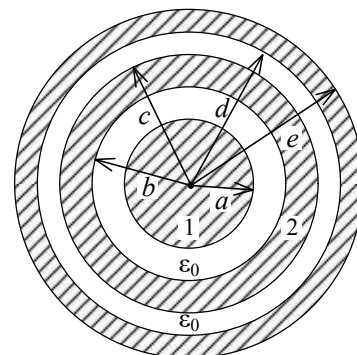
4. На примеру хоризонталне кружне контуре са сталном струјом јачине I , постављене у вакууму на висини h изнад бесконачног феромагнетског блока, илустровати теорему ликова за стационарно магнетско поље.

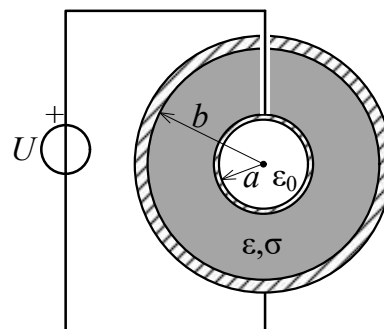

ЗАДАЦИ

1. На слици је приказан попречни пресек триаксијалног вода, који се састоји од три коаксијална цилиндрична веома дугачка проводника. Полупречници проводника су $a = 2,5 \text{ mm}$, $b = 4 \text{ mm}$, $c = 5 \text{ mm}$, $d = 8 \text{ mm}$, и $e = 9 \text{ mm}$. Диелектрик вода је ваздух. Означавајући унутрашњи прводник са 1, средишњи са 2, и узимајући спољашњи проводник вода за референтни, израчунати (а) подужне коефицијенте потенцијала и (б) Ако је унутрашњи проводник на потенцијалу $V_1 = 0$, а средишњи проводник наелектрисан подужним наелектрисањем $Q_2' = 20 \text{ nC/m}$, израчунати наелектрисање унутрашњег проводника Q_1' и потенцијал средишњег проводника V_2 .

2. Електроде кондензатора са слике су танке сферне металне луске, полупречника a и b ($b > a$). Диелектрик кондензатора је нехомоген и несавршен пермитивности $\epsilon = \epsilon_0 b^2 / r^2$ и специфичне проводности $\sigma = \sigma_0 a / r$ (σ_0 је константа), где је r одстојање тачке у диелектрику од центра кондензатора. Кондензатор је прикључен на извор временски константног напона U . Одредити (а) проводност кондензатора, (б) густину запреминског слободног наелектрисања у диелектрику и (в) вектор јачине магнетског поља у диелектрику. Занемарити утицај оних прикључних сегмената извора, који нису директно спојени са кондензатором.

Напомена: у сферном координатном систему је $\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r^2} \frac{\partial}{\partial r} (r^2 A_r) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} (A_\theta \sin \theta) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi}$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ
ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ), ОДРЖАНОГ
15. ЈАНУАРА 2019. ГОДИНЕ**

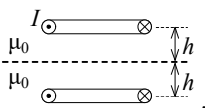
ПИТАЊА

1. (a) $\Delta V + \frac{1}{\epsilon} \text{grad} V \cdot \text{grad} \epsilon = -\frac{\rho}{\epsilon}$. (б) $\Delta V = -\frac{\rho}{\epsilon}$.

2. (a) $\text{rot} \mathbf{E} = 0$, $\text{div} \mathbf{J} = 0$. (б) Не може, јер је $\text{div} \mathbf{J} \neq 0$.

3. Запреминске Амперове струје су $\mathbf{J}_A = \frac{M_0}{a^3} (-x^2 \mathbf{i}_x + 2x(z-a) \mathbf{i}_z)$, а површинске Амперове струје постоје само на две стране коцке, $\mathbf{J}_{sA}(x=a) = -M_0 \frac{z-a}{a} \mathbf{i}_z$ и $\mathbf{J}_{sA}(z=0) = M_0 \frac{x^2}{a^2} \mathbf{i}_x$.

4.

ЗАДАЦИ

1. (a) $a_{11} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \left(\ln \frac{b}{a} + \ln \frac{d}{c} \right) = 16,9 \cdot 10^9 \frac{\text{m}}{\text{F}}$, $a_{21} = a_{12} = a_{22} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{d}{c} \approx 8,45 \cdot 10^9 \frac{\text{m}}{\text{F}}$. (б) $Q_1' = -10 \text{ nC/m}$, $V_2 \approx 84,5 \text{ V}$.

2. (a) $G = \frac{4\pi\sigma_0 a}{\ln \frac{b}{a}}$. (б) $\rho = -\frac{\epsilon_0 b^2 U}{\ln \frac{b}{a} r^4}$. (в) $\mathbf{H}(r, \theta) = -\frac{\sigma_0 a U (1 + \cos \theta)}{\ln \frac{b}{a} r \sin \theta} \mathbf{i}_\phi$, где се углови θ и ϕ рачунају у односу на z -осу која је усмерена од центра кондензатора навише.

- РЕЗУЛТАТИ КОЛОКВИЈУМА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 22. ЈАНУАРА У 11:00 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 22. ЈАНУАРА ОД 11:00 ДО 11:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика